

Вашингтон, 2. новембра – Улазак у стечај банкарског холдинга ЦИТ, главног финансијера овдашњих малих и средњих предузећа, иако је већ дуго најављиван, изазвао је нове сумње у постојаност економског опоравка у Америци и покварио оптимизам створен после прошлонедељног саопштења да је економија у трећем кварталу расла по стопи од 3,5 одсто, што је протумачено и као коначан излазак из рецесије. Многи сада страхују да је тај успон само привремен и да ће, пре него што коначно буде боље, морати да се прође кроз још један период у коме ће бити горе.

ЦИТ (*Commercial Investment Trust*) је стара банкарска институција (основана 1908), а њен банкрот је пети по величини у америчкој историји, после слома инвестиционе банке Браћа Лиман, банке Вошингтон мјучуал, телефонског оператера „Ворлдком” и произвођача аутомобила „Ценерал моторс”.

Стечај ЦИТ-а није изненађење – наговештаван је још од јула – али је, као кад умре неко ко је дуго боловао, то ипак шок за родбину, у овом случају акционаре и кредиторе. Ови први су дефинитивно ојађени, јер остају без својих улога (а међу њима је и америчка влада, која је са 2,33 милијарде долара покушала да спасе ову кућу), док ће ови други, кроз стечајни поступак, своја потраживања претворити у власништво, и изгубити при томе око 30 одсто од онога што је номинална вредност њихових обвезница ЦИТ-а.

ЦИТ је ослонац за око милион клијената из сектора трговине, текстила, транспорта и сличног – и нада се да ће то и остати, пошто му је стечајни суд одобрио да банкротира на основу члана 11 овдашњег стечајног закона, који не предвиђа ликвидацију, него планску реорганизацију бизниса у релативно кратком року, под надзором повериоца.

У овом случају, нови ЦИТ (у стечај је ушао само холдинг, а не и многобројне филијале) треба да се појави већ до краја године, у процесу у којем ће се ослободити око 10 милијарди дуга. У моменту проглашења банкрота, холдинг је имао 71 милијарду долара потраживања (у доброј мери ненаплативих) и 64,9 милијарди дугова (у тренутним околностима тешко исплативих).

Стечајни план је одобрила велика већина поверилаца, што би требало да охрабри пре свега око 300.000 власника малих и средњих трговинских бизниса у Америци чије је пословање, поготово у последње две кризне године, одржавано захваљујући кредитима

ЦИТ-а. Овај холдинг је био главни играч у такозваном факторингу, финансијским трансакцијама у којима добављачи трговина, који своје испоруке могу да наплате тек после 90 дана, фактуре продају ЦИТ-у, уз попуст који је зарада банке, а заузврат одмах добијају готовину која им омогућава нови пословни циклус.

ЦИТ је у невоље запао зато што су у рецесионим условима прво пресушили извори спољног финансирања његових операција, затим што је из истих разлога био онемогућен да наплаћује своја потраживања и што је и он, као и многи други, ушао у ризичне послове, попут широког давања позајмица студентима који нису били у стању да их враћају.

Вредност акција ЦИТ-а се због тога драстично срозала: док су се 2007. котирале по 60 долара, у прошли петак су нуђене – по 72 цента. У објави стечаја није иначе било помена о евентуалном смањивању „људских ресурса” ЦИТ-а, његових укупно 7.200 запослених.

(Политика)